

Fokus på

Nummer 4 • August 2008

Gederegistrering – avls- og produktionsstyring

Udbytte af Gederegistreringen

Gederegistreringen danner grundlaget for, at producenter og avlere kan træffe de rigtige beslutninger til styring af besætningen fx tiltag, som kan forbedre besætningens produktionsøkonomi.

Gederegistreringen anvendes til:

- **Driftsledelse**
– viser dyrenes produktionsresultater
- **Avlsarbejde**
– viser afstamning og avlsværdi
- **Forbedring af racens egenskaber**
– rangerer avlsdyr
- **Dokumentation** for besætningens afstamning og værdi.
- **Besætningsliste**
– hjælp til opfyldelse af krav om krydsoverensstemmelse

– læs videre på side 2

Brug Gederegistreringen

som et styringsredskab og få hjælp og overblik over besætningen. Gederegistreringen hjælper gedeavlere og –producenter med at holde styr på antallet af dyr, hændelser i besætningen, dyrenes afstamning, produktionsresultater, sundhed og avlsværdi. Gederegistreringen fungerer samtidig som officiel stambog for gederacerne i Danmark. Gederegistreringen blev startet i 1991 af Mohairforeningen i Danmark og Gederegistreringen drives af Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Kvæg.

Få mere at vide her:

På www.landscentret.dk/fg kan du finde mere om får og geder, fx 'Avl og registrering', 'Sundhed og sygdomme', 'Fodring' og 'Produktion'.

Læs nyhedsbrevet Nyt om Får og Geder

– udkommer seks gange årligt.
Bestil papir- eller elektronisk udgave hos konsulenten på Dansk Kvæg.

Udbytte af Gederegistreringen

Ring til os for at høre mere
– vi kører over hele landet!

DRIFTSLEDELSE

Gederegistreringen giver besætnings-ejeren overblik over og kendskab til de faktiske produktionsresultater i form af fx kuldstorelse, tilvækst, livskraft og sygdomstilfælde i besætningen. Brug *Gederegistreringens* tal til at måle, om besætningens resultater forbedres.

AVLSARBEJDE

Ved at udvælge de bedste dyr til avl forbedrer man produktionsegenskaberne i besætningen. Brug oplysningerne om dyrets produktionsresultater og de beregnede avlsværdital for de enkelte egenskaber (f.eks. kuldstorelse og tilvækst). Ud fra disse oplysninger beregnes en samlet avlsværdi, *S-indekset*.

FORBEDRING AF EGENSKABER

Raceforeningerne har med *Gederegistreringen* et effektivt redskab til at varetage de fælles avlsinteresser for racen. Raceforeningen fastsætter avlsmål, som dyrene vælges ud fra. På den måde fastholdes forbedringer af racen. Racens avlsmål afspejles i *S-indekset*, som er "redskabet" til at finde de dyr, der er bedst i forhold til racens avlsmål.

DOKUMENTATION

Gederegistreringen kan bruges til at dokumentere dyrenes afstamning, produktionsresultater og avlsværdi. Over for potentielle købere kan *Gederegistreringen* danne basis for at fastsætte en produktionsværdi for dyrene i besætningen. Ved opgørelse af produktionstab og i forbindelse med forsikrings- eller erstatningsager, kan *Gederegistreringen* bruges til dokumentation af besætningens værdi.

Gederegistreringen bruges også til at dokumentere renracede dyr, der tilhører den gruppe af husdyr, der er med på listen hos *Udvalget til Bevarelse af Genresourcer hos Danske Husdyr*, fx Landrace-geden.

BESÆTNINGSLISTE

Som kvæg og svin er geder også omfattet af krav om krydsoverensstemmelse. Manglende opfyldelse af disse krav medfører reduktion i tilskud til fx hektar. Kravene er bl.a. at ejeren skal føre en besætningsliste. Ved at indberette hændelser til *Gederegistreringen* er det muligt at bestille en ajourført besætningsliste – nemmest, hvis man har online adgang.

Landsdækkende konsulenter:

Lone Prisak

Tlf. 8740 5302, lop@landscentret.dk
Tlf.tid: mandag-tirsdag 08.00 – 16.00

Jens Chr. Skov

Tlf. 2344 6557, jcs@okologi.dk
Tlf.tid: onsdag 15.30 til 17.00

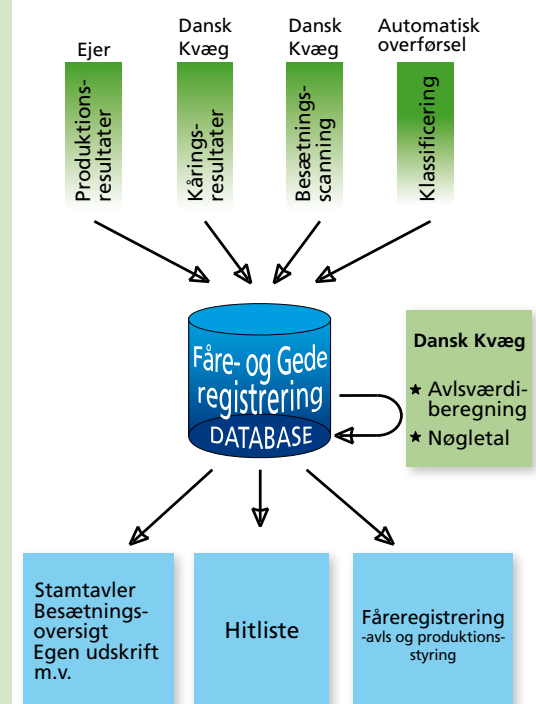
OPBYGNING AF GEDEREGISTRERINGEN

Gederegistreringen bygger på registreringen i det *Centrale HusdyrbrugsRegister* (CHR). Dyrets CHR-dyrnummer (CHR-besætningsnummer + løbenummer) er en entydig identifikation, som alle hændelser bliver registreret under. *Gederegistreringen* kræver, at dyrene mærkes senest tre dage efter fødsel. Øremærkningen betyder, at dyrene har en sikker identifikation.

Gederegistreringen holder styr på indberetninger om dyrene. Langt de fleste oplysninger indberettes af besætningsejeren, men *Gederegistreringen* modtager også oplysninger direkte fra kåring, scanning og slagtning. Oplysninger om besætningens dyr samles på en central database (*Kvægdatabasen*) og gemmes mange generationer tilbage. Disse oplysninger danner baggrund for beregning af avlsværdi- og nøgletal for enkelt dyr, besætninger og racer.

Besætningsejeren kan trække de oplysninger fra databasen, der skal bruges til styring af besætningen. Normalt vil besætningsejeren modtage oplysningerne på udskrifter på enkelte dyr eller grupper af dyr i besætningen.

Via programmet *Dyreregistrering* kan besætningsejeren selv trække de datalister og nøgletal, der er brug for.

Indberetning til Gederegistreringen

Indberetning til Gederegistreringen foretages på en særlig indberetningsblok, som tilsendes besætningsejeren efter behov. Registreringen foretages i blokken, og arket med registreringerne sendes til det lokale RYK-kontor. RYK står for Registrering og YdelsesKontrol. Registreringerne kan også indtastes direkte af besætningsejeren via programmet Dyreregistrering. Hør mere om mulighederne hos det lokale RYK-kontor.

For at få fuldt udbytte af registreringen er det vigtigt at indberette så mange oplysninger som muligt. Der er mulighed for at indberette alle hændelser i besætningen, dvs. ilæmning, læmning, vejninger, sygdomme, klipninger, afgang og indgang. Læmning, fødselsvægt og to måneders vægt skal være indberettet inden 30 dage, da dyret ellers vil stå som uofficielt. Ilæmning skal indberettes før læmning som kontrol for faderens identitet.

Som hjælp til indberetningerne får besætningen en lommebog sammen med den første registreringsblok. Lomme-

bogen bruges til at notere ilæmninger, læmninger, vejninger og klipninger. Senere kan oplysningerne føres i registreringsblokken. Lommebogen kan bestilles hos det lokale RYK-kontor.

En gang om måneden modtager besætningen en hændelsesliste. Hændelseslisten udskrives kun, når der har været indberetninger på besætningen. Hændelseslisten bruges til at kontrollere, at alle oplysninger er tastet rigtigt ind i databasen. Er der fejl i indberetningerne, udskrives automatisk en fejlliste. På fejllisten fremgår det, hvilke oplysninger, der ikke er korrekte.

Udskrifter fra Gederegistreringen

I Gederegistreringen er det muligt at designe udskrifter, der er tilpasset den enkelte besætnings behov. Ud over de individuelle udskrifter, der kaldes "Egen udskrift", er der en del faste udskrifter, blandt andet Stamtavle, Besætningsoversigt og Stalddavler.

Der laves årligt én samlet opgørelse over resultaterne i Gederegistreringen.

Disse resultater offentliggøres i Hitlisten.

Hitlisten udkommer normalt i forbindelse med avlsværdiberegningen. Hitlisten er et katalog med avlsdyr inden for gederacerne. På Hitlisten rangeres geder og bukke efter S-indekset, og listen viser alle dyrets delindekser samt navn, adresse og tlf. nr. på ejeren. Brug derfor Hitlisten til at udvælge og indkøbe geder og bukke til avls- og produktionsbesætninger.

Hitlisten kan findes på www.landscentret.dk/fg under Avl og Registrering. Læs også her om aktuelle tal og kommentarer til fåre- og gederegistreringen.

Tilmelding og priser

Tilmelding til Gederegistreringen sker ved at udfylde en tilmeldingsblanket, som fås hos det lokale RYK-kontor eller Dansk Kvæg. Se endvidere www.landscentret.dk/fg, under Avl og registrering). Tilmeldingsblanketten sendes til det lokale RYK-kontor. Det lokale RYK-kontor eller konsulenten hos Dansk Kvæg svarer gerne på spørgsmål vedrørende Gederegistreringen.

Prisen for deltagelse afhænger af, om der indberettes gennem programmet Dyreregistrering eller på Registreringsblok. Priserne pr. 1. januar 2008 fremgår af tabellen på denne side. Prisen er opgivet ekskl. moms og opkrævningsgebyr.

For besætninger, der indberetter oplysningerne elektronisk, er der en reduktion i prisen på 4 kr. pr. geder pr. år. Programmet Dyreregistrering til direkte opkobling til Gederegistrering koster pr. 1. januar 2008 1.100 kr. + moms. Desuden opkræves en årlig afgift på 315 kr. og 21 kr. pr. moderdyr + moms. Der findes en mindre udgave af Dyreregistrering, som hedder Webdyr. Webdyr kan ikke bruges i Gederegistreringen, men kan bruges til at bestille øremærker, sundhedsdokumenter og indberette flytninger og læmninger.

Der faktureres kvartalsvist, og beløbet beregnes på månedsbasis for alle dyr, der er registreret i besætningen. Udmeldelse af Gederegistreringen skal ske skriftligt til det lokale RYK-kontor eller Dansk Kvæg.

	Indberetning via	
	Registre-ringsblok	Dyre-registrering ¹
Grundgebyr, kr. pr. besætning pr. år	256,00	256,00 + 315,00
Ged, kr. pr. ged pr. år	28,00	24,00
Gimmere kr. pr. dyr pr. år	6,50	6,50
Bukke, kr. pr. buk pr. år	9,60	9,60
Kastrater	6,50	6,50
Udskrifter, pr. dyr på udskriften	0,33	0,33
Stamtavler, kr. pr. dyr	0,59	0,59

1) Opkoblingsgebyr: 1.100 kr. + moms.

Praktiske oplysninger

- **Brug konsulenterne** i den Landsdækkende Rådgivning for Får og Geder. De hjælper dig ved start/udvidelse af besætningen
- **Find tilmeldingsblanketten** til Gederegistrering på denne adresse: www.landscentret.dk/fg under Avl og Registrering
- **Læs om aktuelle forhold** i nyhedsbrevet "Nyt om Får og Geder". "Nyt om Får og Geder" udkommer seks gange om året
- **Deltag i Maedi-visna/CAE Sundhedsprogrammet.** Læs mere på www.landscentret.dk/fg under Sundhed og Sygdomme eller ring til Hanne Mosbech Jensen, tlf. 8740 5332, e-mail: hmj@landscentret.dk.
- **Læs mere om Dyreregistrering** på www.dyreregistreringdk og Webdyr på www.webdyr.dk
- **Bestil øremærker** på Landmandens Servicetelefon på 7015 1333, på Webdyr eller hos det lokale RYK-kontor.

Ved et rådgivningsbesøg kan du sammen med konsulenten gennemgå din bedrift. Ved besøget kan konsulenten hjælpe dig med at indrette din ejendom til geder og orientere om lovgivning og sundhedsforhold. Få også hjælp til udarbejdelse af en foderplan

Abonnement koster pr. 1. januar 2008 200 kr. + moms for papirudgaven og 150 kr. + moms for den elektroniske udgave. Bestil abonnement hos konsulenten hos Dansk Kvæg

Lokale RYK-afdelinger

RYK-afdeling	Telefon	Telefax	Adresse
RYK Nord, Aalborg	9634 5130	9634 5135	Hobrovej 437, 9200 Ålborg SV
RYK Midt-Vest, Holstebro	9740 4000	9740 4037	Nupark G, Nupark 47, 7500 Holstebro
RYK Syd, Vojens	7454 0000	7454 0598	Billundvej 3, Postbox 11, 6500 Vojens
RYK Øst, Slagelse	5856 6263	5856 6262	Ingemannsvej 61, 4200 Slagelse
Dansk Kvæg Konsulent Lone Prisak	8740 5302	8740 5010	Udkærvej 15, 8200 Århus N lop@landscentret.dk
Dansk GedeUnion Ove Nonbo	5932 4532		Kollekollevej 16, 4560 Vig www.goat-dgu.dk

Dansk GedeUnion
 Kollekollevej 16, 4560 Vig
 Tlf. 5932 4532
 E-Mail: nonbo@pc.dk
 Hjemmeside: www.goat-dgu.dk